

**МІНІСТЕРСТВО
ВНУТРІШНІХ
СПРАВ
УКРАЇНИ**

**ХАРКІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ
ПРАВОВИХ НАУК
УКРАЇНИ**

25 РОКІВ
У СТАТУСІ НАЦІОНАЛЬНОГО
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВЕ ТА ФІНАНСОВО-ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ТРЕНДИ

Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Вінниця, 21 листопада 2025 р.)

Вінниця 2025

УДК [340.12:330.101:342.734](477)

E45

*Друкується за рішенням оргкомітету
відповідно до доручення Харківського національного університету
внутрішніх справ від 28.08.2025 № 64*

E45

Економіко-правове та фінансово-облікове забезпечення сталого розвитку: сучасні виклики та тренди: тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 21 листоп. 2025 р.) / МВС України ; Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Нац. акад. правових наук України. – Вінниця : ХНУВС, 2025. – 240 с.

У збірнику вміщено тези доповідей учасників конференції за такими напрямками: теоретико-методологічні засади економічного зростання; інституційно-правові механізми забезпечення економічного розвитку; фінансові інструменти й інститути підтримки сталого розвитку; обліково-аналітичне забезпечення управління державним сектором; соціально-економічні та екологічні аспекти розвитку суспільства та національної економіки.

УДК [340.12:330.101:342.734](477)

Матеріали друкуються за рішенням оргкомітету конференції, викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори. Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Харківського національного університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі «Наука», сторінка «Конференції, семінари та круглі столи», а також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui>)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

БАНДУРКА Олександр Маркович

ТЕХНОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ ЯК КАТАЛІЗАТОР СТІЙКОГО
ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УМОВАХ
ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ 14

ПРЕНКО Сергій Петрович

ГЛОБАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРИСКОРЕННЯ
МОДЕРНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ 16

ІВАНОВА Наталія Георгіївна,

ПАЛАМАРЧУК Олена Павлівна

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ У КРАЇНАХ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ
(ОПИС ЗА ІСПАНОМОВНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ) 18

МАЛІНОВСЬКА Катерина Олександрівна,

ТКАЧУК Надія Петрівна

РОЛЬ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ У ФОРМУВАННІ ВВП 21

OBRUCH Hanna Volodymyrivna,

СНЕЛОМБІТКО Mykhailo Dmytrovych,

РОНРЕВНІАК Serhii Romanovych

THE ROLE OF DIGITAL SECURITY IN ENSURING THE STABILITY
OF THE ACTIVITIES OF RAILWAY TRANSPORT ENTERPRISES 23

ПАВЛЕНКО Наталія Вікторівна,

НОВІКОВ Євгеній Вадимович

КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ
ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ 26

ПОСТУПНА Олена Вікторівна,

СОЛОМКА Микола Андрійович

ЦИФРОВІЗАЦІЯ І ТЕХНОЛОГІЧНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ В ПЕНІТЕНЦІАРНІЙ СИСТЕМІ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 28

GOLOVKO Olena, ORIEKHOVA Kateryna, LYKHVAR Daria	
INTEGRATION OF ESG CRITERIA INTO THE ACTIVITIES OF UKRAINIAN ENTERPRISES AS A FACTOR IN ATTRACTING INVESTMENT IN CAPITAL MARKETS	92
ГУНЯ Станіслав Сергійович	
АДАПТИВНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	94
КІКІНЧУК Василь Васильович	
РОЛЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАБІЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	96
КІРСАНОВ Олексій Володимирович	
ОСОБЛИВОСТІ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	98
КУСТОВ Віталій Петрович	
ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	100
МОШЕНСЬКИЙ Олександр Семенович	
КРИМІНОГЕННИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОБІГУ КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ	102
ОЛЕНЮК Андрій Анатолійович	
ЗЕЛЕНІ ОБЛІГАЦІЇ ЯК ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	104
ПУЦЕНТЕЛА Олег Ігорович	
СТРАХУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВА: КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	107
П'ЯНОВ Сергій Валерійович, КОРОБЦОВА Дар'я Вікторівна	
ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ УЧАСНИКІВ НА СТАЛІЙ РОЗВИТОК ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	109
САРБЄЙ Сергій Сергійович	
ІНСТРУМЕНТАРІЙ ФІНАНСУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО ОРІЄНТОВАНИХ ПРОЄКТІВ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ	112

8. Ярмішко А.О. Фондовий ринок України: аналіз чинників впливу та шляхи модернізації. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2024. № 2 (14). С. 380–388. DOI: <https://doi.org/10.32750/2024-0234>
Одержано 10.10.2025

УДК 330.322:656.2

Сергій Сергійович САРБЄЙ,

здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

Українського державного університету залізничного транспорту

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ФІНАНСУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО ОРІЄНТОВАНИХ ПРОЄКТІВ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Сьогодні людство перебуває в епіцентрі ескалації кліматичних загроз і наростання екологічної нестабільності, що проявляється у зміні температурних режимів, зменшенні біорізноманіття та зростанні ризиків для здоров'я населення. Нині екологічні загрози більше не обмежуються локальними проявами – вони набули глобального масштабу, змусивши більшість країн переосмислити стратегічні пріоритети та поставити сталий розвиток у центр економічного планування.

Транспортна галузь є однією з основних сфер, що потребує глибоких змін, оскільки наразі вона генерує значну частину парникових газів, спричиняє шумове забруднення та активно використовує невідновлювані ресурси. Особливу роль у контексті екологічної модернізації даного сектору відіграє залізничний транспорт, який вирізняється високою енергоефективністю та низьким рівнем викидів, що робить його ключовим компонентом сталого розвитку транспортної інфраструктури. Водночас реалізація переходу до електрифікованих, технологічно оновлених залізничних мереж, впровадження швидкісного сполучення та інтеграція з іншими екологічно чистими видами транспорту потребують значних фінансових вкладень. У зв'язку з цим фінансування екологічно спрямованих проєктів у транспортному секторі, зокрема в залізничній сфері, набуває вирішального значення для впровадження сталих рішень, мінімізації негативного впливу на довкілля та формування нової мобільності. Тому актуальним є дослідження сучасних фінансових моделей та інструментів підтримки таких проєктів.

Світовий досвід провадження екологічних ініціатив залізничними компаніями свідчить про поступове зростання стратегічної значущості таких проєктів. Так, залізнична компанія Etihad Rail (ОАЕ) ініціювала запуск системи сталого фінансування для підтримки «зелених» інвестицій у транспорт та інфраструктуру і забезпечення інтеграції ESG-міркувань в інвестиційні рішення [1]. Компанія Adif Alta Velocidad (Іспанія) випустила зелені облігації на суму 500 млн євро, спрямовані на фінансування або рефінансування залізничних проєктів, що забезпечують екологічні або кліматичні вигоди. Даний випуск зелених облігацій є дев'ятим, здійсненим Adif AV з 2017 року,

що зміцнює її позиції гравця на внутрішньому інвестиційному ринку і статус одного з найактивніших «зелених» емітентів у європейському секторі високошвидкісної залізничної інфраструктури [2]. Німецька залізнична компанія Nelrom залучила «зелені» кредитні ресурси на суму 32,9 млн євро для підтримки сталого зростання. Ця вже друга аналогічна кредитна угода. Вперше в червні 2023 року Nelrom отримала кредит на суму 34,5 млн євро. Компанія Nelrom планує придбати близько 120 вантажних вагонів, розширивши транспортні потужності. Крім того, ці інвестиції відповідають меті компанії досягти нульового рівня викидів та впроваджувати принципи екологічної, соціальної та управлінської відповідальності [3]. SNCF SA (Франція) отримала перший незабезпечений кредит на зеленому грошовому ринку від Республіки Австрія через брокера AFS Group, ставши піонером зеленого короткострокового фінансування [4].

Отже, наразі одним із доволі поширених «зелених» інструментів фінансування на світовому інвестиційному ринку є зелені облігації. Їх особливістю є цільова спрямованість коштів на фінансування проєктів, які сприяють зменшенню негативного впливу на довкілля. Важливою рисою таких інструментів є необхідність дотримання міжнародних стандартів прозорості, звітності та екологічної відповідності, що підтверджується незалежною оцінкою та моніторингом досягнення ключових показників ефективності. Саме це забезпечує довіру інвесторів і сприяє зростанню популярності інструментів у фінансовому середовищі. Однак, нині такі механізми фінансування кліматичних змін доступні для залізниць з високим рівнем кредитної спроможності та при реалізації економічно вигідних проєктів. Тому слід їх розглядати як додаткове джерело фінансування поряд з звичайними облігаціями та державними інвестиціями.

Цікавим інструментом є і вуглецеві кредити, що представляють собою фінансові важелі, які дозволяють компаніям компенсувати їх викиди парникових газів шляхом інвестування в екологічні проєкти (один вуглецевий кредит зазвичай дорівнює одній тонні CO₂, яку або не було викинуто, або було вилучено з атмосфери). Завдяки здатності залізничного транспорту суттєво скорочувати викиди парникових газів, він має потенціал для участі в торгівлі вуглецевими кредитами як джерелі додаткового фінансування. Проте для реалізації механізму необхідна адаптація чинних правил і стандартів ринку вуглецю з урахуванням специфіки залізничної галузі.

Також, слід звернути увагу і на кліматичні фонди, які відіграють важливу роль у мобілізації фінансових ресурсів для реалізації екологічних проєктів, зокрема в країнах, що розвиваються. Їх діяльність спрямована на підтримку переходу до низьковуглецевої економіки та адаптацію до змін клімату. Нині створено і багатосторонні кліматичні фонди. Однак, наразі даний механізм фінансування проєктів поки недостатньо використовується, хоча і має успішну практику застосування при фінансуванні залізничних проєктів, особливо в міському сполученні. Його можна розглядати як додатковий інструмент фінансування або розширення інвестиційних можливостей шляхом стимулювання

екологічної адаптації електрифікованого рухомого складу або надання гарантій при комерційному фінансуванні проєктів у залізничній галузі.

Підводячи підсумки проведеного дослідження, можна констатувати наявність широкого переліку перспективних для застосування в залізничній галузі інструментів фінансування екоорієнтованих проєктів. Однак, у сучасних умовах глобальних викликів, пов'язаних із кліматичними змінами, воєнними загрозами, енергетичною нестабільністю, технологічними трансформаціями, реалізація екоорієнтованих проєктів у залізничній галузі потребує не лише інноваційних рішень, а й стійких управлінських механізмів, здатних адаптуватися до змін. Це слід врахувати при розробленні підходів та механізмів планування, реалізації та підтримки екологічно орієнтованих ініціатив.

Список бібліографічних посилань:

1. UAE's Etihad Rail launches sustainable finance framework in green push. *Thearabweekly.com* : website. URL: <https://thearabweekly.com/uaes-etihad-rail-launches-sustainable-finance-framework-green-push>.

2. Adif AV issues EUR 500 million green bonds. *Railwaypro.com* : website. URL: <https://www.railwaypro.com/wp/adif-av-issues-eur-500-million-green-bonds/>.

3. Helrom secures \$44m green loan to boost sustainable rail freight. *Railway-technology.com* : website. URL: <https://www.railway-technology.com/news/helrom-green-loan-sustainable-rail-freight/?cf-view>.

4. SNCF launches first unsecured green money market loan. *Railwaypro.com* : website. URL: <https://www.railwaypro.com/wp/sncf-launches-first-unsecured-green-money-market-loan/>.

Одержано 07.10.2025

УДК 336.7

Костянтин Олександрович СЕМЕНОВ,

здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ РОЗВИТКУ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Формування фінансової стратегії акціонерного товариства є вкрай значущим і визначальним процесом у системі стратегічного управління підприємством. Це обумовлено кількома важливими аспектами, що мають фундаментальне значення для забезпечення стабільного розвитку, конкурентоспроможності і довгострокової фінансової стійкості компанії.

За даними Національного банку України, фінансовий сектор країни перебуває у фазі активного реформування та розвитку з метою підвищення інвестиційної привабливості та інтеграції у європейський простір. Так, у 2025 році еквівалентність регулювання банківського сектору в Україні нормам ЄС